

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 31. Den 2 August 1800.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schult,

Undertegnede ere Redaktører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Cancellieskriver og Assessorer i det danske Cancellie.

Offentlig Indretning.

I Henhold til den Beretning fra Kommissionen for Erstatningsfonden, som indeholdes i forrige 29 No. af dette Blad *), meddele Udgiverne herved det væsentlige Indhold af den deri omtalte Plan og Konditioner for de rosenborgske Grundes Realisation. Den Strækning af Rosenborgs Hauge, som Hs. Majestæt, under 11 Sept. 1795, har skænket Staden, indbefatter omtrent 89 Alen i Bredden og 627 Alen i Længden, fra Gothersgaden til Sølvgaden: af denne skal anlægges en ny Gade paa 20 Alens Brede, saaledes at Gaden stilles fra Haugen med en Indhegning, og at Forhusene i den nye Gade vende mod Haugen, og Baghusene

*) See Collegial-Tidenden for d. N. S. 454.

sene samt Gaardspladserne derimod grændse til Adels-
 dens Vaghuse og Grunde, ligesom ogsaa den saakaldte
 sorte Christianskrog vil blive at forlænge, for at løbe i
 den nye Gade, og et nyt Trottoir af 6 Alens Brede,
 paa den Side af Gaden, der grændser til Haugen, skal
 anlægges med stampet Steengruus, og dets yderste Rand
 forsynes med Bordure-Steen, og ved samme en Række af
 Træer henplantes.

Beboerne i den nye Gade skal forsynes med Vand
 fra Rosenborg-Springvands-Rende. Hovedvandrendens
 Anlægning og de offentlige Opstanderes Anbringelse skeer
 efter Over-Brand- og Vand-Kommissionens, ligesom
 ogsaa Gadens Brolægning foretages efter Brolægning-
 Kommissionens Foranstaltning. Til tvende Grunde for-
 menes een Portion at ville være tilstrækkelig. De, som
 fra Hovedrenden forlange Vandportioner indslagte til de-
 res Grunde, maae derom affinde sig med Vand-Kom-
 pagniet. De nye Bygninger nyde ingen Privilegier af
 noget Slags fremfor andte; men de inddrages, fra den
 Tid at de ere blevne beboelige, under samme borgerlige
 Tyngder, som Stadens øvrige Bygninger; dog at Bro-
 lægnings-Skatten først svares fra den Tid af, at Gaden
 er lagt lige ud for den tilføjede Grund.

For saameget som muligt at bevare Lysningen for
 dem af Adelsgadens og Gothersgadens Beboere, som
 have Vinduer fra deres Baaningsværelser ud til Hau-
 gen, uden at der imellem deres Baaningshuse og Hau-
 gen

gen er udlagt Fortog, har Hs. Majestæt, ved Resolution af 20 Marts 1799, for Auktions-Konditionerne over fornævnte Plads af Rosenborg-Hauge, fastsat følgende Bestemmelser i Henseende til de Vinduer og den Lysning, som ovennævnte Gaders og Solvgadens nuværende Beboere have for deres mod denne Plads stødende Baanings- og Lysthuse: at Kjøberne af de Grunde af Haugen, som ligge lige for Smedfærmester Jensens Baaningshuus, paa Hjørnet af Rosenborghauge og Gøttersgaden, og for det Kontrollør Hallsens Enke i Adelgaden tilhørende Baghuus, ikke maae opføre nogen Bygning nærmere ved det om Haugen nu staaende Plankeværk end 3 Alen; hvorimod Eierne af de mod Haugepladsen stødende Lysthuse skulle, om de, da Udsigten dog bliver dem betagen, i Tiden ville opføre Baaningshuse samtesteds, forskaffe sig den fornødne Lysning, enten fra de Sider, som vende mod deres egne Grunde, eller ved Vinduer mod Naboernes Grunde, ved til Siden at udlægge fornødent Fortog.

Den Grund, som, efter at Gadens Brede er fra-
 dragen, bliver tilovers paa omtrent 41,000 □ Alen,
 bortsalges til Bygge- og Gaardspladser. Den Deel der-
 af, som, efter nærmere Bekjendtgjørelse, hver Gang
 bestemmes til Bortsalg, opraabes ved offentlig Auktion
 saaledes, at der tages Bud paa een □ Alen Grund, og,
 naar Tilslaget er fæet, staaer det den Høistbydende frit
 for at erklære, hvormange □ Alen han forlanger assat
 for

for det gjorte Bud, hvorved han dog er forbunden at følge lige parallelle Linier fra den nye Gade op imod Plankeværket, som nu hegner imellem Haugen og Adelsgadens Daggrunde. I øvrigt kunne flere Kjøbere, som blive Naboer, naar de af Kommissionen have erholdt Ekjøde, omforenes, hvilken Inddeling af den tilkjøbte Grund de maatte finde for godt. Auktions-Protokollen med Enhvers Erklæring om, hvormegen Grund han forlanger og som af Stads-Konduktøren under Auktionen affættes paa Kartet og numereres, indsendes dernæst til Approbation til Kommissionen for Erstatningsfonden; og skal det inden 8 Dage efter Auktionens Holdelse blive bekjendtgjort, paa hvilke Numere Budet er approberet, og paa hvilke ikke. Grundene sælges med den Ret, som Staden, ved forbemældte kongelige Resolution af 11 Sept. 1795, hjemles, og som den ved Hammerlaget befindes.

Kjøbesummen betales til Kommissionen for Erstatningsfonden enten strax, eller og afdrages med 6 Procent aarligen af Kjøbesummen, i 28 paa hverandre følgende Aar, hvoraf 4 Procent af den til hver Termin tilbagestaaende Kapital regnes som Rente, og det Overflydende som Afdrag paa Kapitalen: i sidste Tilfælde maa Kjøberen derfor give første Prioritet i Grunden med derpaa opførende Bygninger, hvilken Sikkerhed saalange maa vedvare, indtil Eieren søger første Prioritet i Bygningen og Grunden, da den første Prioritet kan forvandles til anden Prioritet i Grund og Bygning tillige, naar

første

første Prioritet ei er høiere, end at begge Prioriteter tilsammen udgjøre de 2 Trediedele af Eiendommens Taxationsværdi efter lovlig Vurdering til Prioritets Efterretning.

Ved Hammerslaget maa Kjøberen erklære, paa hvilken Maade han vil betale Kjøbesummen, og, naar han antager den sidste Afbetalingsmaade, inden 4 til 6 Uger efter at hans Bud er approberet, i Overeensstemmelse med Forestaaende, udstede lovformelig Panteobligation, som, tilligemed Auktionskjødet til ham, paa hans Bekostning bliver at tinglyse.

Den Høistbydende stiller og, om og naar forlanges, antagelig Kaution, hvorunder, i det Tilfælde at han aarligt vil afdrage Kjøbesummen, indbefattes den Sikkerhed, at der, inden 2 Aars Forløb fra Kjøbets Datum, skal paa Grunden blive opført saa megen Bygning, som tilligemed Grunden kan være fuldkommen Sikkerhed for Kjøbesummen. I Mangel deraf er den, der næst foran har budet, pligtig at vedblive sit Bud og at stille saadan Forsikring, og, skulde Kjøbet ei i rette Tid blive opfyldt, da sælges det Kjøbt ved ny Auktion uden foregaaende Søgemaal, og da tilsvares Kjøber og Kautionist det, som mangler i skadesløs Betaling.

Forskiivninger.

(Slutning af Forsordningen angaaende en Lands Over-
Ret i Island.)

3. Kapitel. Angaaende Kald og Barsel til Lands Over-
Retten, samt Rettergangsmaaden ved bemældte
Domstoel.

14) Stevningerne, saavelsom Akterne, udfærdiges i
Justitiariussens og de Tilforordnedes Navn, under
Rettenes Segl; og de første udstedes med Sekretærens
Underkrift, men de sidste under Justitiariussens Haand.

15) Den Indstevnte gives 14 Dages Barsel, dersom
han boer i Guldbringe, Kjøse, Borgerfjords, Myre
eller Anefs Sysler; 4 Ugers, i begge Skaptæfells,
Rangervalle, Rappedals, Snæfjeldsnæfs-Dale, Bar-
destrands, Strande, Hunevands og Skagefjords-
Sysler; men i Hæsfjords, Øsfjords-Thingo, begge
Mule Sysler og Vestmannø, 6 Ugers Barsel. Er
den Paagjældende uden for Landet, bliver Loven og
Forsordningen af 3 Juni 1796, 5 Kap. 16 § til
Følge.

16) Sagsførelsen ved Lands Over-Retten skal skee skrift-
ligen, og forfattes i det islandske Sprog, med min-
dre begge Parter ere Danske, eller Norske, da det er
dem tilladt, at føre deres Sager i det danske Sprog.
I øvrigt skulle de Regler paa det nøieste efterleves og
overholdes, som i Henseende til Proceduren ere fast-
satte

fatte ved Forordningen af 3 Juni 1796, angaaende Rettens vedbørlige og hurtige Pleie.

- 17) Assessorernes Vota skulle være skriftlige, og Domme forfattes af Justitiariusen, efter de fleste Stemmer, samt af ham oplæses for Retten, og derefter udstedes, under Lands-Over-Rettens Segl og Justitiariusens Haand, saaledes, som i denne Anordnings 1 Kap. 8 Art. er foreskrevet.

Det følger af sig selv, at baade Vota og Domme ne bør indføres i Voterings- og Dom-Protokollerne.

- 18) Naar Lands-Over-Rettens Domme indankes for Høieste-Ret, skulle de Vedkommende forelægge Rettens Medlemmer en dansk Oversættelse af Akterne, for at bekræfte sammes Rigtighed, inden Høieste-Rets Steyning bevilges.

- 19) Da det, i Misgjernings-Sager, ikke er nødvendigt, at den Anklagede fremstilles til nyt Forhør for Over-Retten, naar Sagen er ved Hjemtinget bleven vedbørligen undersøgt og oplyst; og da det ofte kunde medtage baade lang Tid og store Omkostninger, at føre den Paagjældende, under Vagt, fra sin Arrest til Over-Retten: saa befales, at, naar Lands-Over-Retten skulde finde, at yderligere Forklaring af den Tiltalte maatte behøves, da skal bemældte Ret sende Under-Dommeren de Spørgsmaale, som i denne Henseende ansees fornødne, og befale ham, ved et Forhør, at imodtage den Anklagedes nærmere Svar derpaa;

paa; men, isald den arresterede Person er paa det Sted, hvor Lands Over-Retten holdes, eller i Nærheden assamme, da stilles han personligen for benævnte Ret.

Endeligen, dersom Sagen findes at være tilstrækkeligen oplyst ved Hjemtinget, paadømmes den af Lands Over-Retten, uden videre Examination over den Anklage.

- 20) I de Sager, som angaae Skovskifter, Markeskjel eller deslige, til hvis Afgjorelse der, i Felge N. L. I B. 16 Kap., udfordres Grandfning paa Aastedet, skal der altid optages Situations-Karter, i Overensstemmelse med Forordningen af 31 Marts 1719, paa det at Lands Over-Retten derefter kan være i Stand til at bedømme bemældte Slags Sager, uden selv at møde paa det Sted, der er Gjenstand for Tvistigheden. Skulde det imidlertid indtræffe, at Underdommerens Markgangs- eller Besigtelses-Forretning paa Klages, som falsk eller urigtig, da skal Amtmanden, naar nogen af Parterne det begjærer, udnævne 2 kyndige Mand, som Kommissarier, til at befare Aastedet og undersøge Klagen, og skal da denne Over-Syns- og Grandfnings-Forretning fremlægges, tilliggemed Situations-Kartet, ved Lands Over-Retten, som, i at paakjende Sagen, bør tillige dømme den Skyldige, hvad enten det er Dommeren, eller Klageren, til at betale de til denne Forretning medgaaede Omkostninger.

21) Lands Over-Rets Domme skulle paaankes inden
 Aar og Dag, efter at de ere assagte.

22) I Delinquent- og Justits-Sager besidder Stifts-
 amtmanden, enten af de nærboende Sysselmænd,
 eller andre lovkyndige Mænd, de fornødne Sagsførere.
 Paa lige Maade forholdes der i civile Sager, naar
 de Vedkommende ere forundte beneficium paupertatis.
 Dersom ellers nogen Part ikke kan møde, eller
 selv procedere sin Sag, konstitueres ham ogsaa, imod
 billig Betaling, en lovkyndig Mand, til at føre
 Sagen. I øvrigt tillades, at de, der besidderes til
 Actores og Defensores i Justits-Sager, eller til For-
 svar for Fattige, maae tilstaaes en liden Erstatning
 for deres Omkostning og Møie af Justits-Kassen,
 naar dem ikke bliver tilkjendt Salarium hos de Skyl-
 dige, eller hos den tabende Modpart.

I Anledning af den i Bergen, den 14 Febr. d.
 A., opkomne Ildbrand, der ødelagde en stor Deel af
 Byen, tilligemed dens bedste Kirke, Ny-Kirken kaldet,
 ere der indkomne Forslag til Ny-Kirke Almindingens
 Udvidelse og de igjen opførende Bygningers Betryggelse
 mod Ildsvaade for Fremtiden. Det er, i Folge deraf,
 ved Reskript af Gaars Datum, til Stiftamtmanden og
 Biskoppen over Bergens Stift, fastsat:

1) At Ny-Kirke Almindingen i Bergen skal udvides

omtrent 25 Alen, saa at den, i Stedet for 40 Alen, herefter bliver 64 til 65 Alen bred, og at Strandgaden i det afbrændte Distrikt skal udvides ligeledes til 30 Alens Brede.

- 2) at alle mindelige Foreninger imellem Magistraten og Grund-Eierne i det afbrændte Distrikt, om de dem tilhørende Tomter, som af Borgerskabets Repræsentanter ikke imodsiges og af Stiftet bifaldes, skulle, uden nærmere Approbation, være gjældende.
- 3) at vedkommende Grund-Eiere, hvilke i det afbrændte Distrikt kunne af Magistraten anvises ligesaa store Grunde efter Kvadrat-Indhold, som de, der af dem afstaaes, skulle være pligtige til at afstaae samme, og derfor til Bederlag at imodtage de dem anviste Grunde uden mindste videre Fordring i denne Henseende.
- 4) at, hvor ingen mindelig Forening kan opnaaes, og ingen Grund in Natura kan anvises i det afbrændte Distrikt, skal den Grund, som Byen til det ommældte Piemed behøver, uden Hindring eller videre Indsigelser overlades den for saadan Pengesum, som af de udnævnte Taxationsmænd er fastsat; dog at disse beedige deres Forretning at være overeensstemmende med hvad de skønne at være ret og billigt, og efter hvad Grunde der i Byen for Tiden, efter en Middeipriss, kan ansees i Almindelighed at være værd.
- 5) at den i forestaaende 4de Post fastsatte Regel skal ogsaa være gjældende for de Grund-Eiere, hvis Grunde

de allerede efter Lovghedens Foranstaltning ere blevne taxerede.

- 6) at Grunden No. 12, Jens Aagesen tilhørende, som allerede var under Bygning, førend derimod blev gjort Forbud, maa fremdeles bebygges, og Grunden No. 15, tilhørende Ole Vjørnsætter, paa hvis Baggrund er en brandsfri Kjelder, maa ligeledes af Eieren bebygges paa 10 Alen nær af Forgrunden, som skal overlades Byen for den, efter Forening eller af Taxationsmændene, fastsatte Sum; men Bygningerne paa disse to Tomter maae ikkun være af een Etages Høide, og skal af Eierne paa deres Beføstning forsynes paa alle de Sider, som vende mod Almindingen, med Brandmuur af Steen, lige til Husenes øverste Spidse.
- 7) at enhver, som enten i det afbrændte Distrikt eller i den øvrige Stad herefter vil opføre nogen Bygning, maa aldeles ikke bygge høiere til Underkanten af Taget, end 16 Alen, og ethvert nyt Hus, som opføres paa nogen Alminding, skal paa den eller de Sider, som vende mod Almindingen, af Eieren paa hans Beføstning forsynes med en forsvarlig Brandmuur af Steen.
- 8) at intet nyt Hus maa herefter opføres i Bergens By med nogen Gavl eller Ark eller Kvist, ei heller nogen Gavl eller Ark opføres paa gamle Bygninger, men Taget paa alle nye Huse skal herefter være jævnt

og lige til alle 4 Sider, og Gullepander, med Glas i, bruges til Lysning, i Stedet for Ark.

9) at Brand-Kommissionen og Politimesteren skal have det nøieste Indseende med, at det, som her er forekrevet til Betryggelse mod Ildsvaade i Henseende til Bygningernes Opsørelse, nøie efterkommes; derfor maa ogsaa intet Spar sættes, forinden saadant er dem tilkjendegivet, ligesom og alle Gager, der reise sig af nogen Misligholdelse af denne og foregaaende 7de og 8de Post, bør behandles og paakjendes af Brand-Kommissionen.

10) at af de Grunde, som til større Sikkerhed mod Brand-skade forblive ubebyggede, maa Byens Kasse købe saa mange, som med Penge blive at betale, og forderligst til Bedkommende erlægge den derfor akkorderede eller af uvillige Mænd derfor bestemte Kjøbesum.

11) at de brandlidte Grund:Eiere, hvis Grunde skulle forblive ubebyggede, uden at dem kan anvises andre Byggepladse, maae erholde den dem tilkommende Brandhjælp, uden derfor, i Følge Brandforsikrings-
Anordningen af 18 August 1767, at være forpligtede til igjen at opføre nogen ny Bygning.

Og er det end videre, til at forebygge, saavidt muligt, en paakommende Ildbrands ulykkelige Følger, fastsat for Bergen

12) hvad ved Plakaten af 4 Juli 1795 for Kjøbenhavn er bestemt, nemlig: at der henlægges Muurstene

stene paa Gladen af Losterne, eller i dets Sted Ind-
 studs-Dække, og imellem dette og Lofstsbræderne læg-
 ges et Lag Leer paa 2 Tommers Høide. De Byg-
 gende overlades Valget af disse 2de Forslag.

- 13) at, især i de lange Gader, bliver, paa en vis
 Distance fra hinanden, opført et og andet Huus med
 grundmuret Gavl, $\frac{1}{2}$ Alen over Taget, for i uhyf-
 felige Tilfælde at kunne imodstaae Ildens Udbredelse.

Da den i Bergen afbrændte Ny-Kirke ingen Ka-
 pitaler eier, saa er det ved Reskripter, af Gaars Datum,
 til samtlige Stiftamtmand og Biskopper i Norge tilladt,
 at i hele Norge, Bergens Kjøbstad undtagen *), maa paa
 en vis dertil bestemt Søndag paa Landet udsættes Bæk-
 kener for Kirke-Dørene og Kollekt-Bøger ombæres i Kjøb-
 stæderne, for at indsamle Gaver til dens Opbyggelse,
 og er tillige Reskriptet af 15 Decbr. 1724 udvidet deraf
 hen: at alle Kirker i Norge skal komme denne Kirke til
 Hjælp med 2 Rdlr. af hver Hoved-Kirke og 1 Rdlr. af
 hver Annex-Kirke, samt at dette ligeledes for Fremtiden
 tjener

*) Denne Kjøbstad har allerede ved den der, strax efter
 Ildbranden, foranstaltede Indsamling, givet dertil
 den betydelige Summe 11,659 Rdlr. 31 $\frac{1}{2}$., ligesom ogsaa
 af Byens Glarmestere ædelmodigen have tilbudet at
 ville uden Betaling forfærdige alt Glasmager- Arbeid
 til Kirkens Vinduer, og Glas-Fabrikken ved Kristia-
 nia ligeledes at levere Glasstet dertil med usædvanlig
 stor Rabat i Kjøbesummen.

sjener til Regel, naar nogen betydelig Kirke i Norge ved Gldsvaade eller anden ulykkelig Hændelse bliver ødelagt.

Blandede Efterretninger.

Paa det at enhver Mand i Island kan have fuldkommen Kundskab om Lovene, har Cancelliet, under Dags Datum, overdraget de Tilforordnede i den islandske Lands Over-Ret, at oversætte i det islandske Sprog saavel Forordningen af 11 Juli sidstleden og enhver Anordning, der herefter udgives for Island, som og de vigtigste af dem, der hidindtil ere givne, især dem, der ere meest nødvendige for Almuen at kjende. Disse Oversættelser besørjes af Lands Over-Retten trykte, og af Stiftsamtmanden og Amtmændene foranstattes omdeelte og bekjendtgjorte til almindelig Efterretning.

Under 30 f. M. er det tilladt, at Pasquale Cozorti maa, paa et dertil beqvemt Sted i Kjøbenhavn eller dens Forstæder, hvorom han skal underrette Politimesteren, 4 Gange for Publikum forevise sine og sit medhavende Selskabs Konster og Legemsøvelser, imod at afgive en Tiendedeel af sine Indkomster til Kjøbenhavns Fattigvæsen.

Den 29 Juli d. A. er det bevilget Raphael Meldola, som er Translater i Kjøbenhavn, i det spanske og portugisiske Sprog, tillige at være Translater i det fran-

ſke, hollandske og tyſke Sprog; og, under 1ſte d. M., er det bevilget Læreren ved Søkadet-Akademiet, C. F. Schneider, at være Tranſlator i Kjøbenhavn i det engelske Sprog; ſamt Tranſlatøren i det franſke, italienske, ſpanſke og portugisſke Sprog, H. G. Sveſtrup, tillige at være Tranſlator her i Staden i det tyſke, engelske, ſvenske og hollandske Sprog.

Den 30 ſ. M. er det tilladt Poſtmester J. K. Criſtie, af Chriſtiansund, paa hans Eiendoms Gaard, Anes Fornøiſſe kaldet, at lade indrette et Gravſted for ſig og Familie, dog at Brønſnæs Kirke og dens Verjenter, ſamt vedkommende Præſter, intet derved afgaae i deres Rettigheder.

Befordringer og Afgang.

Under det danſke Cancellie: Den 1 Auguſt ere Juſtiteraad og Aſſeſſor i Finants-Kollegiet, C. W. Lange, og Legationsraad ſamt Profeſſor, C. U. D. v. Eggers, beſtittede til Deputerede i det kongelige Finants-Kollegium; Kand. Theol. W. A. Worsøe, konfirmeret til Perſonel-Kapellan for Brorſtrup, Ravnkilde og Haaverlef Menigheder i Viborg Stift.

Under Generalitetet: Den 25 Juli er den paa Bartpenge ſtaaende Oberſt-Lieutenant v. Gørk udnævnt til Kommandant over Fæſtningen Gladſtrand og Hals Skandſe i afdøde Oberſt v. Müllers Sted; Fri-Korporal

ral C. v. Bülow til Fændrik à la suite ved Dronningens Liv-Regiment til Fods; Korporal af Livgarden til Hest, S. Anderssen, til Kornet à la suite ved det slyenske Regiment lette Dragoner; Rand. Juris L. Selmer til Auditor ved det 1ste jydsk Infanteri-Regiment; Premier-Lieutenant v. Scheel forsat fra det oldenborgske til det nordensjeldske Infanteri-Regiment; i hans Sted Sec. Lieutenant v. Mährig bekliftet til Prem. Lieutenant, og Fændrik v. Herdahl til Sec. Lieutenant i det oldenborgske Regiment; Kaptein à la suite v. Wichfeldt af danske Liv-Regiment, efter Ansøgning, i Naade afskediget med Majors Karakter; Sec. Lieutenant à la suite v. Lindemann af norsk Jæger Korps, efter Ansøgning, forundt Afsked af Krigstjenesten. Den ved den søndensjeldske Skieløber-Batallion standne Prem. Lieutenant, Kaptein v. Hirsch, ligeledes forundt Afsked med Pension og Majors Karakter; Prem. Lieutenant v. Hirsch af den nordensjeldske Skieløber-Batallion bekliftet til Kaptein og Kompagni-Chef ved den søndensjeldske Skieløber-Batallion; Sec. Lieutenant v. Klüver af den nordensjeldske til Prem. Lieutenant ved samme, og Fændrik à la suite v. Røppen af søndensjeldske til Second-Lieutenant ved den nordensjeldske Skieløber-Batallion.

Under Rentekammeret: Den 30 Jull er Amtmanden i Fremshüttel, Kammerherre Greve af Stollberg, efter sin Ansøgning, i Naade entlediget fra sit Amtmands Embed.